

Briselē, 2016. gada 2. decembrī
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2016/0382 (COD)

15120/16
ADD 9

ENER 417
CLIMA 168
CONSOM 298
TRANS 479
AGRI 650
IND 261
ENV 757
IA 130
CODEC 1802

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2016. gada 1. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	SWD(2016) 419 final - PART 2/2
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS Bioenerģijas ilgtspēja Pavaddokuments dokumentam - Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko izdara grozījumus Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvā 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija)

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2016) 419 *final* - PART 2/2.

Pielikumā: SWD(2016) 419 *final* - PART 2/2

Briselē, 30.11.2016.
SWD(2016) 419 final

PART 2/2

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Bioenerģijas ilgtspēja

Pavaddokuments dokumentam

**Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko izdara grozījumus
Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvā 2009/28/EK par
atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija)**

{COM(2016) 767 final}
{SWD(2016) 416 final}
{SWD(2016) 417 final}
{SWD(2016) 418 final}

Kopsavilkums
Ietekmes novērtējums par bioenerģijas ilgtspēju
A. Rīcības nepieciešamība
Kāpēc? Kāda problēma tiek risināta?
La gan bioenerģijas ražošanas apjoma palielināšana ir būtiska ES klimata un enerģētikas jomas mērķu sasniegšanā, ar tās izmantojuma pieaugumu siltumapgādes un elektroapgādes nozarē ir saistītas vairākas problēmas un iespējamie riski. Arī sabiedriskā apspriešana liecināja, ka sabiedrības domas par bioenerģijas radītajiem ieguvumiem un riskiem dalās, un tas var mazināt ieguldījumus šajā nozarē, jo īpaši tad, ja nav spēcīga sabiedriskās politikas satvara. Pamatojoties uz ieinteresēto personu ieguldījumu, pētījumiem un citiem zinātniskiem pierādījumiem, Komisijas dienesti ir noteikuši trīs galvenās problēmas vai potenciālos riskus, kas saistīti ar cietās biomasas izmantošanu siltumapgādē un elektroapgādē: i) bioenerģijas klimata raksturlielumi; ii) ietekme uz vidi — bioloģisko daudzveidību, augsni un gaisa kvalitāti; iii) lielu biomasas daudzumu sadedzināšanas apjoma pieaugums mazefektīvās iekārtās. Šajā ietekmes novērtējumā sniegtā analīze papildina ietekmes novērtējumu, kurš sagatavots saistībā ar ierosināto Atjaunojamo energoresursu enerģijas direktīvas pārskatīšanu un kurā aplūkoti konkrēti jautājumi, kas saistīti ar biodegvielu izmantošanu transporta nozarē, jo īpaši netiešas zemes izmantošanas maiņas radītajām emisijām un modernu biodegvielu attīstīšanu.
Ko ar šo iniciatīvu ir paredzēts panākt?
Galvenais iniciatīvas mērķis ir nodrošināt bioenerģijas ražošanas un tās izmantošanas siltumapgādē un elektroapgādē ilgtspēju. Šajā nolūkā ir svarīgi pievērsties iepriekš minētajām problēmām un riskiem ar skaidru politisko satvaru, kurā jaunas darbības efektīvi papildina jau pastāvošo politiku un pasākumus gan ES, gan valstu līmenī. Iniciatīvas mērķis ir sniegt ieguvumus tādās jomās kā klimata politika, vides aizsardzība, resursu izmantošanas efektivitāte un iekšējā tirgus darbība un vienlaikus nodrošināt rīcības samērīgumu ar attiecīgo problēmu un risku apmēru. Iniciatīvai būtu arī jāsniedz ieguldījums visaptverošu Komisijas mērķu sasniegšanā, konkrētāk, jāveicina i) izaugsme, darbvietu radīšana un ieguldījumi, kā arī ii) ES vadošās pozīcijas nostiprināšana atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā.
Kāda ir ES mēroga rīcības pievienotā vērtība?
Klimata pārmaiņu mazināšanas un atjaunojamo energoresursu enerģijas jomas mērķrādītāji ir noteikti ES mērogā, un jo īpaši atjaunojamo energoresursu enerģijas mērķrādītājs pēdējā desmitgadē ir sekmējis biomasas patēriņa pieaugumu enerģijas ieguvē ES. Tāpēc ES mērogā jānodrošina, ka bioenerģijas izmantošana atjaunojamo energoresursu enerģijas mērķrādītāju sasniegšanā sekmē arī kopējā klimata jomas mērķa sasniegšanu. Daži ilgtspējas riski, kas ir saistīti ar bioenerģijas attīstību, ir pārrobežu riski, tāpēc tos var efektīvāk mazināt ES līmenī. Tas jo īpaši attiecas uz ietekmi uz vidi, piemēram, klimata pārmaiņām, bioloģisko daudzveidību vai gaisa piesārņojumu. Arī tirgus veicināta ietekme var izpausties pāri robežām, kā tas ir, piemēram, ar biomasas sākvieļām saistīto konkurences problēmu gadījumā.
B. Risinājumi
Kādas leģislatīvas un neleģislatīvas politikas iespējas ir apsvērtas? Vai ir kāda vēlāmā izvēle? Kāpēc?
Apspriešanas procesā un pierādījumu izskatīšanā radās dilemma: — no vienas puses, daudz ieinteresēto personu uzskata, ka bioenerģijas (kurai ir liela nozīme fosilā kurināmā aizstāšanā) turpmāko attīstību kavē sabiedrības šaubas par to, kādus ieguvumus videi rada daži biomasas lietojumi enerģijas ieguvē, — no otras puses, zinātniskie pierādījumi skaidri liecina, ka to, kā biomasas izmantošana enerģijas ieguvē kopumā ietekmē siltumnīcefekta gāzu emisijas un bioloģisko daudzveidību, nav iespējams novērtēt vai garantēt ar vispārīgām prasībām, jo to nosaka pārāk daudz mainīgo lielumu, tāpēc tā drīzāk būtu jāizpēta katrā gadījumā atsevišķi saistībā ar konkrētu vietu. Tādējādi ES mērogā nav iespējams droši nošķirt ilgtspējīgus un neilgtspējīgus siltumapgādē un elektroapgādē izmantojamās bioenerģijas avotus un noteikt šo šķirumu tiesību aktos. Tā vietā ar vienu neregulatīvu un četrām regulatīvām iespējām ir paredzēts pievērsties iepriekš minēto problēmu un risku dzinējspēkiem. Pamatscenārijs (1. iespēja) pamatojas uz risinājumu iekļaušanu citos klimata un enerģētikas politikas satvara laikposmam līdz

2030. gadam elementos un citos pašreizējos politikas virzienos. Tā kā ar šiem politikas virzieniem tiktu panākta diezgan liela ietekme bez īpaša papildu regulējuma, šī iespēja būtu visefektīvākā pieeja, jo ar to varētu vislabāk panākt līdzsvaru starp rezultātiem un administratīvo slogu; tomēr tad, ja prakse, kas saasina minētās problēmas, attīstītos vairāk, nekā konstatēts modelēšanas darbā, šī iespēja nesniegtu nekādas tiesiskās garantijas. Šis ir svarīgs apsvērums, ņemot vērā to, cik liela nenoteiktība apvīj biomasas turpmāko attīstību, tostarp tirdzniecības modeļus un sākvielu izvēli. Četras papildu politikas iespējas piedāvā virkni aizsargpasākumu pret noteiktajiem riskiem, lai gan tieši biomasas ietekme uz klimatu ("biogēnais ogleklis") ir īpaši grūti risināma problēma. Ņemot to vērā, Komisijas dienesti nespēja izvēlēties politikas iespēju, kura būtu nepārprotami vēlamāka par pārējām.

Kuru iespēju atbalsta katra ieinteresēto personu grupa?

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām laikā 35 % respondentu puda viedokli, ka pašreizējo problēmu risināšanai pietiek ar pašlaik īstenoto ES un valstu politiku, savukārt 59 % aicināja ieviest jaunu ES mēroga politikas instrumentu. 2. iespējai, kurā paredzēts piešķirt oficiālu statusu ilgtspējas prasībām, kas pašlaik izklāstītas Komisijas ieteikuma veidā, netika skaidri pausts vērā ņemams atbalsts. 3. iespēju atbalstīja vairāki bioenerģijas ražotāji un izmantotāji un vairākas dalībvalstis. Vairāku ar energoapgādi nesaistītu korrūpcijas nozaru pārstāvji un vairākas pilsoniskās sabiedrības organizācijas bija par enerģijas pārveidošanas efektivitātes uzlabošanu (4. iespēja). Pēdējā minētā grupa arī puda lielu atbalstu kopējā bioenerģijas izmantojuma maksimuma noteikšanai.

C. Vēlamās iespējas ietekme

Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamā iespēja (ja tāda ir; pretējā gadījumā — galvenās iespējas)?

Analīze liecina, ka noteiktajām politikas iespējām modeļos prognozētajos apstākļos būtu tikai ierobežota (bet pozitīva) ietekme uz konstatēto problēmu risināšanu. Tās drīzāk būtu "aizsargpasākumi" gadījumā, ja prakse, kas saasina problēmas, attīstītos vairāk, nekā norādīts modeļu prognozēs.

Lai gan bioenerģija ir būtiska, lai sasniegtu mērķi panākt, ka līdz 2030. gadam 27 % no ES energoresursu struktūras veido atjaunojamo energoresursu enerģija, tad, ja bioenerģijas īpatsvars būs nedaudz lielāks nekā citu atjaunojamo energoresursu īpatsvars, tiks nedaudz samazināti stimuli jaunajām tehnoloģijām. Tāpēc iespējas, kas ietver bioenerģijas izmantojuma ierobežojumu (1., 3., 4. un 5.), netieši mudinās enerģētikas nozari pievērsties citiem atjaunojamajiem energoresursiem un tādējādi radīs papildu ieguldījumus un darbvietas atjaunojamo energoresursu enerģijas nozarē. Tā kā skaitliskā izteiksmē visām iespējām ir diezgan ierobežota ietekme uz bioenerģijas apjomu nākotnē, arī ietekme uz izaugsmi un darbvietaš ir neliela.

Kādas ir vēlamās iespējas (ja tāda ir; pretējā gadījumā — galveno iespēju) izmaksas?

2.–5. iespējā paredzēto jauno juridisko prasību rezultātā rastos papildu administratīvās izmaksas lauksaimniecības biomasas ražotājiem, mežu īpašniekiem un koksnes vērtības veidošanas ķēdes dalībniekiem, kā arī bioenerģijas stacijām. Saskaņā ar aplēsēm šīs izmaksas kopā visiem operatoriem būtu šādas: EUR 63–150 miljoni vienreizējās izmaksas un EUR 31–51 miljons kārtējās ikgadējās izmaksas. Šīs papildu izmaksas, visticamāk, būtu jāsedz vai nu galapatērētājam (ja nav valsts subsīdiju), vai plašai sabiedrībai (ja tiek piešķirtas subsīdijas), vai abiem. Kā aprakstīts iepriekš, šīs iespējas kopumā dotu nelielu ekonomisku labumu, kas būtu saistīts ar maznozīmīgu pāreju uz citiem atjaunojamajiem energoresursiem.

Kā tiks ietekmēti uzņēmumi, MVU un mikrouzņēmumi?

Bioenerģijas ražošanas un izmantošanas ķēdē MVU un mikrouzņēmumi ir plaši pārstāvēti — īpaši daudz tajā ir mazo meža īpašnieku un mazo bioenerģijas iekārtu. Tomēr ietekme uz pēdējo minēto grupu būtu atkarīga no iekārtu minimālā izmēra, sākot ar kuru iekārtai piemēro ilgtspējas prasību (1–5 MW, 5–10 MW, 10–20 MW vai vairāk nekā 20 MW). Mazie mežu īpašnieki varētu just apsvērto politikas iespēju ietekmi; uz risku balstīta pieeja (3. iespēja) tos gan ietekmētu mazāk.

Vai tiks būtiski ietekmēts valstu budžets un pārvaldes iestādes?

Valstu iestādēm rastos tikai nelielas administratīvās izmaksas, un tās būtu saistītas ar tiesību aktu un attiecīgo ziņošanas, uzraudzības un pārbaudes uzdevumu īstenošanu. Šīs izmaksas ietver vienreizējas izmaksas EUR 60 000–200 000 apmērā un kārtējās ikgadējās izmaksas EUR 400 000–1 000 000 apmērā.

Vai ir paredzama cita būtiska ietekme?

Nē.

D. Turpmāki pasākumi

Kad šī politika tiks pārskatīta?

Politika tiks regulāri pārskatīta saistībā ar Enerģētikas savienības pārvaldības satvaru, kur īpaši liela nozīme ietekmes novērtējumā noteikto problēmu un risku attīstības novērtēšanā būs enerģijas ieguvē izmantotās biomasas kopējā daudzuma, biomasas veida, sākvielu veida, to ģeogrāfiskās izcelsmes un galīgā izmantojuma uzraudzībai. Nav paredzēta īpaša pārskatīšanas klauzula.